

Suomalaiset!
Finländare!
Suomelaččat!
The people of Finland!

Suomâ ovdâskodde cielhádâđđái skammâmáánu 15. peeivi 1917 alemuu staatvääldi haldâšeijen. Tast ovdâskulij mij lep porgâm mii staatâ ovdedem já syemmilij eellimtile pyeredem oovdân. Mij lep ovdánâm čyede ivveest melgâdávť, ige täälgin lah äigi orostiđ. Mij ferttip ovdániđ, pajaniđ vuárdamušái paajaabel, čuávdiđ čuolmâid já muttuđ maailm ooleest.

Juáháš puáhtá vaikuttid Suomâ já syemmilâšvuođâ puátteevuotân já tääl lii puáttám äigi čokkiđ puoh vuoimijdân aalmugkode ohtsij uulmij olášuttem tiet äigimuddoost, mii lii tergâdub já mast lii stuárráb merhâšume ko kuássin ovdil Suomâ aalmug elimist. Vááldus algâalgálii jiečânâšvuođâjulgášťusâst 4.12.1917.

Kulttuurlâš Suomâ

Syemmilâšvuođâ miärušteleh syemmiliih jiejah. Kii peri puáhtá leđe syemmilâš, já puátteevuođâ syemmilâšvuotâ lii oovťast rahtum, ärbivuovijd já uđđâ piegâid já aalmugjesâniđ ovtâstíttee äšši, mon siisâ mäťťih puohah jis nuuvť halijdeh.

Täsiärvusâš Suomâ

Suomâst ulmuid kalga kohtâlid persovnin, ij monnii suhâpele tai seksuallii sundâšume ovdâsteijen. Juáhhást lii máhđulâšvuotâ olášuttid naharijdis já rähtiđ oovťast puátteevuođâ. Kihheen ij taarbâš poollâđ teikkâ leđe ohtuu.

Kielâlávť maangâmuđusâš Suomâ

Mii aalmugkielah suomâ já ruotâ, ucceblohokielâid vâjaldithánnáá, láá muččâdeh já taid kalga varjâlid. Nube tááhust puátteevuođâ maailmist mij ep piergii jieččân koorâ siisâ náđumáin. Mij ferttip árvuštid já ovdedid meid eres kielâi tááiđu jieččân enâmist já olgoenâmijn. Mij ep pyevťi olleeđ ulmijdân já vuávâđ puátteevuođâ Suomâ, jis mij ep addii iärâsijđ iäge sij addii mii.

Tave-eennâmlâš Suomâ

Muttojejee maailmist ij piergii ustevijttáá. Tave-enâme h láá mii aldemuuh já jurdui tääsist enâmustáá siämmááviärdásiih kyeimih. Mij lep ráhtám ennuv oovťast, nuuvťpa pyeredop aašij tile meid puátteevuođâst tillsammans.

Suomâ já maailm

Rávhálâš já pyereest vaijee maailm lii iähtun rávhálii já pyereest vaijee Suomân. Tuše talle jis lii áávus maailmân, Suomâ puáhtá miänâstuđ puátteevuođâst. Tondiet ko vuáđuääših láá mii enâmist jo tääl eromâš pyereh, mij kolgâp išediđ ulmuid, kiäin ääših láá hyenebeht. Suomâ kalga čäťťid maalli täsiärvust, demokratiast já luholâšvuođâst.

Totkee Suomâ

Škovlim lii čoovdâ ovdánmân, stuárumân já iärâsijguin toimâmân nuuvť Suomâst ko gloobaallávť-uv. Mii škovlimvuáhádâh lii ohtâ maailm pyeremusâin, já mii tutkâmuš lii ollâtásásâš. Mij ep kuittâg uážu nohádiđ tááláá tilán, mut mij kolgâp ovdedid škovlim já tutkâmuš nuuvť et tot västid puátteevuođâ tárboid.

Kilelis Suomâ

Maailm ij lah tuše mii. Puohâin, meid puáttee suhâpuolvâin, lii vuoigâdvuotâ putes pirrâdâhân. Suomâ ij lah eennâmpáľuttáá, já nuuvťpa Suomâ ferttee aitârdid meid mii plaaneet puátteevuođâ.

Tággáár Suomâ mij pyehtip rähtiđ, jis porgâp tom oovťast.

“Rievtis aalmugjesâniđ lii rievťis eennâm rahtum.” – Maria Jotuni